

Handleiding nestkastenmodule voor opvolging van eikelmuisnestkasten

Laatste wijziging: 20/1/2017

De Zoogdierenwerkgroep van Natuurpunt raadt aan om eikelmuisnestkasten en de controles ervan te registreren in de 'nest(kast)enmodule' van waarnemingen.be. Zo worden de gegevens gecentraliseerd en kunnen ze ook geanalyseerd worden.

Omdat de nestkastenmodule oorspronkelijk ontwikkeld is voor het opvolgen van nestkasten voor vogels is een korte uitleg nodig om ze correct te gebruiken voor het opvolgen van eikelmuisen.

Het gebruik van de module verloopt in twee stappen. Eerst registreer je (eenmalig) de nestkasten (naam, plaats, type, ...) en daarna kun je per nestkast controleresultaten toevoegen.

Inhoud

1	Nestkast.....	2
1.1	Nestkast in het veld plaatsen (coördinaten en naam noteren)	2
1.2	Nestkast registreren op waarnemingen.be.....	2
1.3	Eigenaars en controleurs.....	4
1.4	Locatie van een nestkast wijzigen of nestkast sluiten?.....	4
2	Controle	6
2.1	In het veld	6
2.2	Een controle registreren op waarnemingen.be	6
2.3	Hoe vul je het controleformulier in?	6
2.4	Opmerking: eindcode bepaalt aanmaken waarneming	8
3	Projectnestkasten.....	9
4	Veldformulier eikelmuisnestkasten plaatsen.....	10
5	Veldformulier controle eikelmuisnestkast	11

1 Nestkast

1.1 Nestkast in het veld plaatsen (coördinaten en naam noteren)

Markeer de nestkasten met een eenduidige naam, bv naam van het gebied en een volgnummer.

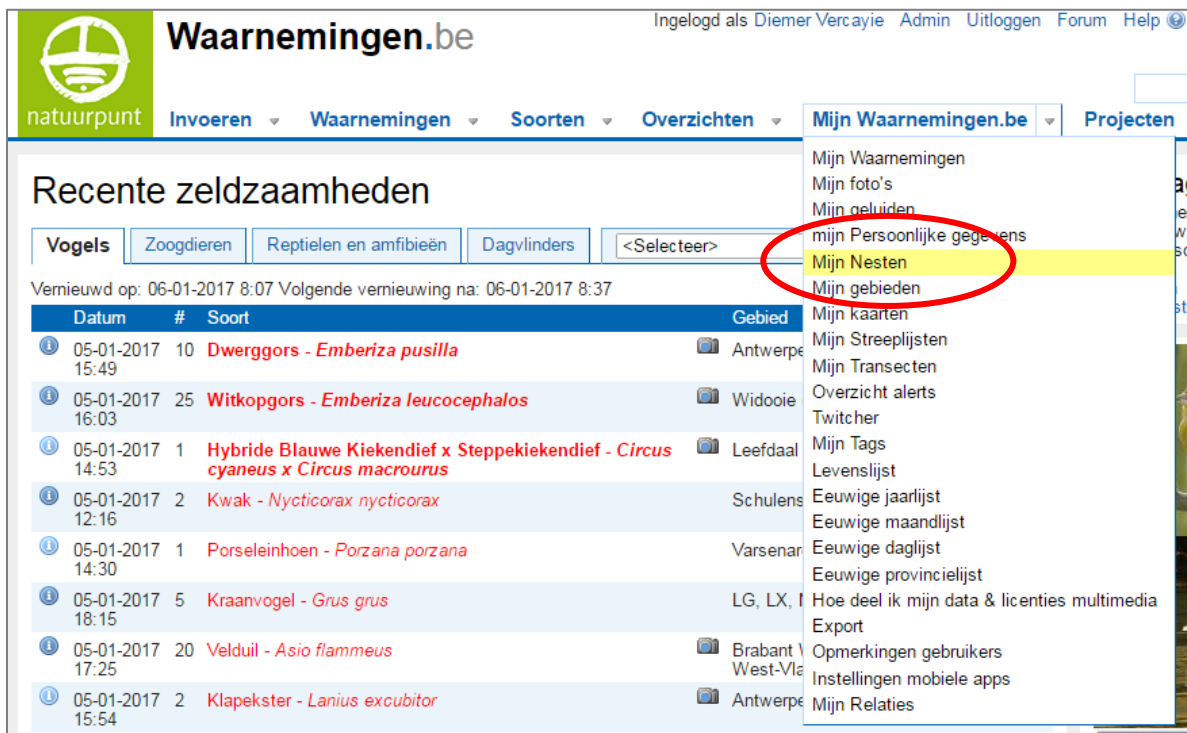
Noteer in het veld bij iedere opgehangen nestkast de exacte **coördinaten in decimale graden** op het veldformulier bij de naam van de nestkast. Dat kan met een gps of een smartphone (bv met de app ObsMap). Noteer ook de hoogte boven de grond waarop ze opgehangen werd, de oriëntatie van de opening, het type nestkast en de datum van plaatsing. Zie voorbeeld in het [Veldformulier eikelmuisnestkasten plaatsen](#) (p.10).

1.2 Nestkast registreren op waarnemingen.be

Ga als volgt te werk

- Surf naar waarnemingen.be
- Log in
- Klik in het menu [Mijn waarnemingen.be](#) op [Mijn nesten](#) (Figuur 1)
- Klik op [Nieuw nest/kolonie aanmaken](#) (Figuur 2)
- Vul de gegevens van de nestkast in die je noteerde op het Veldformulier (Figuur 3). Als je de coördinaten invult, wordt het pijltje op de kaart automatisch goed gezet.
- Belangrijk is dat je bij [Soorten](#) de optie **Slaapmuizen** selecteert!
- Klik op [Invoeren](#)

De nestkast verschijnt nu in je overzicht bij 'Mijn nesten'. Vanaf nu kun je controles toevoegen en/of controleurs selecteren. Je eigen naam hoe je niet te selecteren bij Controleurs.

The screenshot shows the website 'Waarnemingen.be' with the user logged in as 'Diemer Vercayie'. The navigation menu includes 'Invoeren', 'Waarnemingen', 'Soorten', 'Overzichten', 'Mijn Waarnemingen.be', and 'Projecten'. The 'Mijn Waarnemingen.be' dropdown menu is open, and the 'Mijn Nesten' option is highlighted in yellow and circled in red. Below the menu, there is a table titled 'Recente zeldzaamheden' with columns for 'Datum', '#', 'Soort', and 'Gebied'. The table lists several bird sightings from January 5, 2017, including 'Dwerggors - Emberiza pusilla', 'Witkopgors - Emberiza leucocephalos', 'Hybride Blauwe Kiekendief x Steppekiekendief - Circus cyaneus x Circus macrourus', 'Kwak - Nycticorax nycticorax', 'Porseleinhoen - Porzana porzana', 'Kraanvogel - Grus grus', 'Velduil - Asio flammeus', and 'Klapekster - Lanius excubitor'.

Datum	#	Soort	Gebied
05-01-2017 15:49	10	Dwerggors - <i>Emberiza pusilla</i>	Antwerpe
05-01-2017 16:03	25	Witkopgors - <i>Emberiza leucocephalos</i>	Widooie
05-01-2017 14:53	1	Hybride Blauwe Kiekendief x Steppekiekendief - <i>Circus cyaneus x Circus macrourus</i>	Leefdaal
05-01-2017 12:16	2	Kwak - <i>Nycticorax nycticorax</i>	Schulens
05-01-2017 14:30	1	Porseleinhoen - <i>Porzana porzana</i>	Varsenar
05-01-2017 18:15	5	Kraanvogel - <i>Grus grus</i>	LG, LX, I
05-01-2017 17:25	20	Velduil - <i>Asio flammeus</i>	Brabant West-Vla
05-01-2017 15:54	2	Klapekster - <i>Lanius excubitor</i>	Antwerpe

Figuur 1 - Nestkasten registreren onder 'Mijn Nesten' op waarnemingen.be.

Waarnemingen.be
Ingelogd als Diemer Vercayie Admin Uitloggen

natuurpunt Invoeren Waarnemingen Soorten Overzichten Mijn Waarnemingen.be

Mijn Nesten

[Nieuw nest/ kolonie aanmaken ?](#)

Met deze nestkast-module kan je de ligging aanduiden van een nestkast of kolonie waarvoor je verantwoordelijk bent, eventueel bijhouden, en controles toevoegen. Controles worden niet meteen als waarnemingen weergegeven, maar ze zijn steeds via dit scherm te zien. Aan het eind van het seizoen wordt uit een reeks controles één (vervaagde) waarneming aangemaakt na het selecteren van een 'e'. Bekijk [hier](#) de handleiding.

Figuur 2 - Een nestkast registreren.

Waarnemingen.be
Ingelogd als Diemer Ve

natuurpunt Invoeren Waarnemingen Soorten Overzichten Mijn Waarnemingen.be Pro

Nestkast formulier

Typ in het veld onder de kaart: straatnaam (en eventueel huisnummer) en plaats. Klik op zoeken. Het kaartje zoomt dan naar de gekozen v

of gebruik gps coördinaten: lat lon

Velden met ! zijn verplicht

! naam of code nestkast
 diameter opening mm
 hoogte boven de grond meter
 type

Kolonie/Nest(kast) Nest(kast) Kolonie
 oriëntatie opening
 locatie
 soorten [bekijk soortenlijsten](#)
 begindatum
 verwijderd

kruis dit vakje enkel aan wanneer geen controles meer zullen gebeuren van deze kast Gesloten

toelichting

Kaart Satelliet

Figuur 3 - De gegevens van de nestkast invullen.

Naam	Eigenaar	controles	Begindatum	Einddatum	Type	Soorten	Details	controleurs	Wijzig	Invoeren	Gesloten
DenDotter1	Diemer Vercayie	1	2015-12-13		gesloten kast hout	Slaapmuizen		Controleurs		controle toevoegen	N
Diemer nestkast 1	Diemer Vercayie	5	2015-09-11		gesloten kast hout	Slaapmuizen		Controleurs		controle toevoegen	N
SE_016	Regionaal Landschap Dijleland vzw	0	2016-08-02		gesloten kast hout	Slaapmuizen		Controleurs		controle toevoegen	N
SE_017	Regionaal Landschap Dijleland vzw	0	2016-09-28		gesloten kast hout	Slaapmuizen		Controleurs		controle toevoegen	N
SE_018	Regionaal Landschap Dijleland vzw	0	2016-09-28		gesloten kast hout	Slaapmuizen		Controleurs		controle toevoegen	N

5 resultaten
 exporteer naar csv
 exporteer controles naar csv
 exporteer naar kml

Figuur 4 - Overzicht van 'Mijn Nesten'.

1.3 Eigenaars en controleurs

De persoon die de nestkast aanmaakt in 'Mijn nesten' is *eigenaar* van de nestkast.

De eigenaar kan per nestkast (mede)controleurs aanduiden via de link 'Controleurs'. Controleurs krijgen de nestkast ook in hun overzicht van nestkasten en kunnen controles opvolgen en toevoegen.

Enkel de eigenaar kan gegevens over de nestkast (naam, locatie, type, ...) wijzigen.

Het is goed om jouw regiocoördinator voor de eikelmuisnestkastcontroles toe te voegen als controleur.

1.4 Locatie van een nestkast wijzigen of nestkast sluiten?

Is de locatie van een nestkast niet goed geregistreerd, dan kun je als eigenaar de locatie aanpassen. Klik daarvoor in de kolom 'Wijzig' op het bewerk-icoontje (zie Figuur 5).

Naam	Eigenaar	controles	Begindatum	Einddatum	Type	Soorten	Details	controleurs	Wijzig	Invoeren	Gesloten
DenDotter1	Diemer Vercayie	1	2015-12-13		gesloten kast hout	Slaapmuizen		Controleurs		controle toevoegen	N
Diemer nestkast 1	Diemer Vercayie	5	2015-09-11		gesloten kast hout	Slaapmuizen		Controleurs		controle toevoegen	N

Figuur 5 - Nestkastgegevens wijzigen of de nestkast sluiten.

Heb je de nestkast om een of andere reden verplaatst? Sluit dan de nestkast in de nestkastenmodule en maak een nieuwe nestkast aan met een nieuwe naam! (Als je de locatie wijzigt worden gegevens van vorige controles gekoppeld aan de nieuwe locatie en dat is niet de bedoeling.)

- Klik op het bewerk-icoontje (Figuur 5)
- Vul *Verwijderdatum* in (Figuur 6)
- Vink *Gesloten* aan
- Klik op *Invoeren*

Nestkast formulier

Typ in het veld onder de kaart: straatnaam (en eventueel huisnummer) en plaats. Klik op zoeken. He

Michiel Coxiestraat 9, 2800 Mechelen, België

of gebruik gps coördinaten: lat lon

Velden met ! zijn verplicht

! naam of code nestkast

diameter opening mm

hoogte boven de grond meter

type

Kolonie/Nest(kast) Nest(kast) Kolonie

oriëntatie opening

locatie

soorten [bekijk soortenlijsten](#)

begindatum

verwijderd

kruis dit vakje enkel aan
wanneer geen controles
meer zullen gebeuren
van deze kast Gesloten

toelichting

Figuur 6 - Kasten sluiten wanneer ze weggenomen of verplaatst worden.

2 Controle

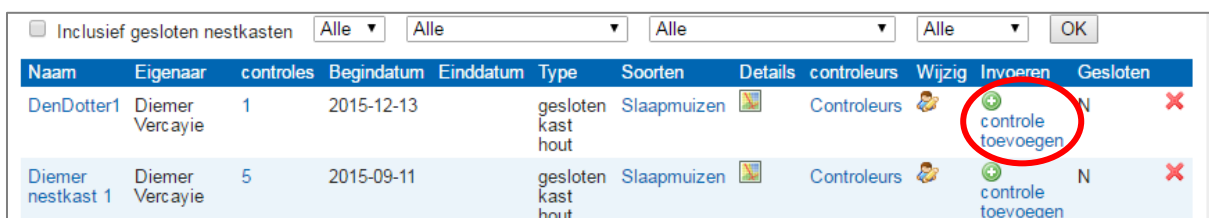
2.1 In het veld

Gebruik het *Veldformulier controle eikelmuisnestkast* (p.11).

2.2 Een controle registreren op waarnemingen.be

Heb je een eikelmuisnestkast gecontroleerd? Vergeet dan niet de gegevens in te voeren op waarnemingen.be.

- Surf naar waarnemingen.be
- Log in
- Klik in het menu *Mijn waarnemingen.be* op *Mijn nesten* (Figuur 1)
- Klik in de rij van de nestkast die je gecontroleerd hebt op *Controle toevoegen* (Figuur 7)

Naam	Eigenaar	controles	Begindatum	Einddatum	Type	Soorten	Details	controleurs	Wijzig	Invoeren	Gesloten	
DenDotter1	Diemer Vercayie	1	2015-12-13		gesloten kast hout	Slaapmuizen		Controleurs		controle toevoegen	N	
Diemer nestkast 1	Diemer Vercayie	5	2015-09-11		gesloten kast hout	Slaapmuizen		Controleurs		controle toevoegen	N	

Figuur 7 - Controle toevoegen.

2.3 Hoe vul je het controleformulier in?

Onthoud dat de bovenste vakjes (**datum, soort, aantal, zeker, toestand nest, eindcode**) allemaal voor de doelsoort zijn!

Waarnemingen.be Ingelo

natuurpunt **Invoeren** **Waarnemingen** **Soorten** **Overzichten** **Mijn Waarnemingen**

Controle toevoegen Nest(kast) : Diemer nestkast 1

Datum:

Soort: Aantal: Zeker nes

Toestand nest:

Eindcode:

Andere dan doelsoort: Aantal: Zeker

Opgelet, enkel aan doelsoorten worden nesttoestandcodes toegevoegd.

Detailinformatie:

Figuur 8 - Controlegegevens invoeren

Datum: controledatum

Soort: Altijd 'Eikelmuis' invullen (als het over eikelmuisnestkasten gaat).

Aantal: (van de doelsoort) vul 0 in als er geen eikelmuisen én geen sporen van eikelmuisen zijn. Vul 1 of meer in als er eikelmuisen of sporen ervan aanwezig zijn.¹

Zeker: uitvinken indien onzeker over determinatie van de soort of de sporen van de soort.

Toestand nest: Dit is wellicht het meest verwarrende, maar als je onthoudt dat het over de doelsoort gaat is het eenvoudig. 'Soort aanwezig' of 'soort afwezig' heeft betrekking op levende of dode dieren, niet op sporen. Voorbeelden in Tabel 1.

Tabel 1 - Voorbeelden hoe nestkastsituaties ingevuld worden op het formulier.

Situatie	Aantal	Toestand nest	Andere soort	Aantal
Niets in kast	0	NG		
Eikelmuis (1) zonder nest	1	AG		
Eikelmuis (2) met nest	2	AN		
Bosmuis (1) zonder nest (kast verder leeg)	0	NG	Bosmuis	1
Geen dieren, wel eikelmuisnest	1	NN		
Geen dieren, wel nest van andere soort	0	NG	Koolmees	1
Bosmuis (1), eikelmuisnest	1	NN	Bosmuis	1
Sporen van eikelmuis (uitwerpselen, ...)	1	NG		

In het vakje Toestand nest zijn er heel wat keuzeopties, maar voor eikelmuisen is het voldoende om de vier opties in Tabel 2 te gebruiken. De andere keuzeopties mag je negeren.

Tabel 2 - Relevante opties in het vakje 'Toestand nest'.

Toestand nest	Code
Onbekend	ONB
Soort niet aanwezig, geen nestbouw	NG
Soort aanwezig, geen nestbouw	AG
Soort aanwezig, nest klaar	AN
Soort niet aanwezig, nest klaar	NN

Eindcode: steeds 'controles afgelopen' kiezen. Dan wordt er een waarneming aangemaakt indien er een eikelmuis of spoor ervan aanwezig was. (Kies je 'controles lopen', dan wordt er geen waarneming aangemaakt.)

Andere dan doelsoort: als er een andere soort dan de doelsoort aanwezig is in de nestkast vul je hier de soortnaam in (ook indien het slechts om nest of andere sporen van die soort gaat).

Aantal (van niet doelsoort): 1 of meer indien sporen of aanwezigheid van andere soort dan doelsoort

¹ Wanneer Aantal groter dan 0 is (in combinatie met Eindcode die niet 'controles lopen' is), wordt een waarneming aangemaakt (niet voor andere soorten dan doelsoort) zodra je onderaan het controleformulier op OK klikt. Je komt automatisch in het aanpass scherm zodat je de waarneming kan nakijken en desgewenst aanpassen.

Zeker: uitvinken indien onzeker over determinatie van de soort of de sporen van de soort.

Opmerking: hier kun je verduidelijkingen schrijven over wat je in de nestkast vond. Bv. “eikelmuisnest en eikelmuisuitwerpselen, maar bezet door bosmuisfamilie.”

2.4 Opmerking: eindcode bepaalt aanmaken waarneming

Afhankelijk van wat ingevuld wordt bij Eindcode en Aantal (doelsoort) wordt er al dan niet een waarneming aangemaakt. Bij eikelmuisnestkastcontroles mag er eigenlijk iedere keer dat er eikelmuisen (of sporen ervan) waargenomen worden in een nestkast een waarneming aangemaakt worden. Daarom vul je bij *Eindcode* steeds **Controles afgelopen** in. Als er een waarneming aangemaakt wordt via de nestkastenmodule, wordt die standaard vervaagd tot op 1 km niveau zodat de locatie van de nestkast niet vrijgegeven wordt.

3 Projectnestkasten

In het geval er een reeks eikelmuisnestkasten opgehangen worden in het kader van een project is het beter dat de projectcoördinator daarvoor een aparte account aanmaakt op waarnemingen.be en de nestkasten onder die account ingevoerd worden. Per nestkast kunnen dan controleurs aangeduid worden, maar behoudt de projectcoördinator een overzicht van de nestkasten en alle tellingen.

Als de nestkasten al in waarnemingen.be geregistreerd werden onder de persoonlijke account van verschillende controleurs, dan kan de projectcoördinator elk van de nestkasteigenaars vragen om hem/haar ook als controleur aan te duiden voor elk van de nestkasten. Zo kan hij/zij ook een overzicht behouden van de nestkasten en controles.

Vragen, opmerkingen of suggesties bij deze handleiding?

Laat het ons weten! eikelmuis@zoogdierenwerkgroep.be

4 Veldformulier eikelmuisnestkasten plaatsen

Kastnaam	Noorderbreedte (latitude)	Oosterlengte (longitude)	Datum	Type	Hoogte boven grond (m)	Oriëntatie opening	Opmerking
Den Dotter 01	50.89955	3.96174	6/1/2017	Beton	1.5	Noord	VOORBEELD

5 Veldformulier controle eikelmuisnestkast

Nestkastnaam	Datum controle	Soort	Aantal	Zeker	Toestand eikelmuisnest*	Andere dan doelsoort	Aantal	Opmerkingen
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						
		Eikelmuis						

*Opties voor 'Toestand nest'

Toestand nest	Code	Toestand nest	Code
Onbekend	ONB	Soort aanwezig, nest klaar	AN
Soort niet aanwezig, geen nestbouw	NG	Soort niet aanwezig, nest klaar	NN
Soort aanwezig, geen nestbouw	AG		

Dit controleformulier voor eikelmuisnestkasten is aangepast aan de nestkastenmodule van waarnemingen.be:

http://waarnemingen.be/nestbox/list_for_owner Zo kunnen de resultaten eenvoudig geregistreerd en gecentraliseerd worden.

Enkele voorbeelden

	Nestkastnaam	Datum controle	Soort	Aantal	Toestand eikelmuisnest*	Zeker	Andere dan doelsoort	Aantal	Opmerkingen
1	Den Dotter 1	16/2/2016	Eikelmuis	0	NG	JA	-	-	Niets in kast
2	Den Dotter 2	16/2/2016	Eikelmuis	1	AG	JA	-	-	Eikelmuis (1) zonder nest
3	Den Dotter 3	16/2/2016	Eikelmuis	2	AN	JA	-	-	Eikelmuis (2) met nest
4	Den Dotter 4	16/2/2016	Eikelmuis	0	NG	JA	Bosmuis	1	Bosmuis (1) zonder nest (kast verder leeg)
5	Den Dotter 5	16/2/2016	Eikelmuis	1	NN	JA	-	-	Geen dieren, wel eikelmuisnest
6	Den Dotter 6	16/2/2016	Eikelmuis	0	NG	JA	Koolmees	1	Geen dieren, wel nest van andere soort (bv koolmees)
7	Den Dotter 7	16/2/2016	Eikelmuis	1	NN	JA	Bosmuis	1	Bosmuis (1), eikelmuisnest
8	Den Dotter 8	16/2/2016	Eikelmuis	1	NG	JA	-	-	Sporen van eikelmuis (uitwerpselen, ...), geen nest
9	Den Dotter 9	16/2/2016	Eikelmuis	1	NG	NEE	-	-	Sporen <i>misschien</i> van eikelmuis
10	Den Dotter 10	16/2/2016	Eikelmuis	1	NN	NEE	-	-	Nest maar onzeker of het van eikelmuis is

